KMVET

12.10.2018 5/2018
23. vuosikerta
irtonumero 12,90 €

Tehokas kotieläintuotanto on aito ilmastoteko

Maatalouden ilmastovaikutuksista käydään ympäri maailman alati kiivaampaa keskustelua. Usein syyttävä sormi kohdistuu erityisesti kahteen asiaan eli nautojen päästöihin maailmanlaajuisesti ja soijan viljelyyn ”Etelä-Amerikan sademetsissä” eläinten rehuksi. Molemmilla on kiistämättömät vaikutukset kasvihuonekaasuihin ja hiilen sidontaan.

Sademetsät ovat edellä tarkoituksella lainausmerkeissä, sillä useimmiten soijaa viljellään Etelä-Amerikan kosteilla savanneilla, mutta julkisessa keskustelussa käytetään tarkoitushakuisesti sademetsä-sanaa, sillä se vetoaa suuren yleisöön paremmin.

Kaikkien meidän mieliimme on iskostettu, että Brasilian sademetsät ovat maapallon keuhkot, ja kuka nyt keuhkojaan haluaisi tuhota. Toki myös varsinaista sademetsää on kaadettu soijaviljelyksiä varten ja erityisesti savannialueiden reunoilta, mutta sademetsien suurin uhka ovat laittomat puutavaran hakkuut ja osin myös metsäpalot.

Soijantuotannon kestävyydessä on erityisesti Etelä-Amerikassa paljon parannettavaa. Soijantuotantoa ohjaa kuitenkin kysyntä ja trendi on kääntymässä pikkuhiljaa kohti lähempänä tuotettua valkuaista.

Suomessa Valio ja Atria ovat jo linjanneet siirtymisestä soijattomaan tuotantoon 2020-luvulla ja selvää on, että valkuaiskasvien viljelyn laajentuessa EU:ssa moni muu eurooppalainen toimija tekee samoin. Herne, härkäpapu ja öljykasvit saadaan Suomessa riittämään eläinten valkuaisrehuksi, kunhan viljelykierrot laitetaan kuntoon. Etelämpänä Euroopassa vaihtoehtoja on paljon, ja siellä myös soijanviljely onnistuu uusilla lajikkeilla.

Nautojen päästöihin voidaan vaikuttaa erityisesti tuotannon tehokkuudella. Mitä enemmän maitoa ja lihaa eläinyksilö elämänsä aikana tuottaa, sen pienemmät ovat päästöt tuotettua kiloa kohden. Naudan metaani tulee pääosin ulos suun kautta eli yksinkertaistettuna kaksi huonotuottoista lehmää röyhtäilee enemmän kuin yksi hyvätuottoinen. Ja ennen kaikkea pitää muistaa, että nauta syö nurmea ja sitä on ihmisen vaikea hyödyntää ruokana.

ASF tuhoaa markkinat

Afrikkalainen sikarutto on levinnyt nyt myös läntiseen Eurooppaan, kun Belgiassa tehtiin ensimmäiset havainnot taudista villisioissa. Belgian naapureina ovat Euroopan isot sikamaat eli Hollanti, Ranska ja Saksa. Tanskakin on ASF:n ja villisian näkökulmasta vain pienen juoksumatkan päässä.

Toistaiseksi tautia ei ole löydetty Belgiassa tuotantosioista, mutta pahimmalla riskialueella olleiden sikatilojen siat tapettiin varotoimenpiteenä. Samaan aikaan maailman suurimassa sikatalousmaassa Kiinassa on jo useita kymmeniä ASF-tapauksia.

Monella maalla on tiukka ASF-linja eli jos tautia löytyy, niin koko kyseisen maan tuonti asetetaan kieltoon. Ja kun maita tuntuu ilmaantuvan ASF-tautilistoille koko ajan lisää, johtaa tilanne väistämättä eläintautipohjaiseen kauppasotaan, kun kauppaa lähdetään rajoittamaan. EU:lla ja Euroopalla ei ole enää helppoa tietä ulos ASF-kriisistä, mutta toivoa sopii, ettei Suomi eivätkä muutkaan Pohjoismaat päädy ASF-rajoitteiden uhriksi.
Se voisi olla viimeinen niitti Suomen sikataloudelle.

PENTTI TÖRMÄ
päätoimittaja

Tässä numerossa

Terveys ja hyvinvointi

8 Eläinlääkkeen teho menetetään, jos valmistetta ei käsitellä oikein
12 Jyrsijät ovat iso tautiriski, mutta myrkkyjen käyttöä torjunnassa rajoitetaan vahvasti

Nautakarja

22 Poikimahalvausten esiintymisessä on alueellisia eroja, ennakointi oleellista
28 Jalostusvalinnoilla voi vaikuttaa nautatuotannon ympäristöpäästöihin
30 Vasikan hyvinvointia voi seurata tarkkailemalla sen käyttäytymistä
34 Koskisen tilan malli osoittaa: Liharodulla voi siementää suurimman osan karjasta
38 Varhainen havaitseminen ja ehkäisy valttia utaretulehdusten torjunnassa

Sika

6 Afrikkalainen sikarutto sekoittaa sianlihan markkinoita koko maailmassa
18 Siirrot vievät sikalassa paljon aikaa, ja vielä enemmän, jos toimii väärin
44 Porsimisvalmennus auttaa emakkoa onnistumaan porsaiden hoidossa
46 Ranskalaisyrittäjä vähensi emakoita ja peltoalaa ja ryhtyi lihan suoramyyjäksi
50 Lihasikojen loppukasvatukseen uusi ruokintamalli ilman soijaa

Kolumnit

11 Eläinlääkäriltä: Eläinsuojelu tarvitsee riittävät ja ammattimaiset resurssit
17 Yrittäjältä: Nyt taitaa teidät piru nokkia
43 Hyvinvointikolumni: Pesänrakennustarve on fakta

Vakiopalstat

5 Maailman tautitilanne
52 Euroopan maitokatsaus: Maitoala on osa globaalien ongelmien palapeliä
54 Uutisia ja uutuuksia
56 Hintaseuranta
58 Tuotosseurannan tuloksia

Kannen kuva: Shutterstock